

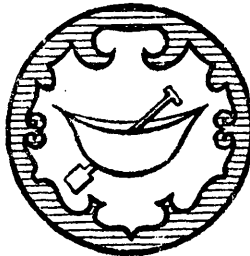
DZIENNIK

ZARZĄDU

Redakcja i administracja
Plac Wolności 1.

Administracja czynna od godz. 9 - 12 wp.
Redakcja od godz. 1-2 po południu.

Przeznaczenie: Kwartalnie . Mk. 300.—
Miesięcznie . „ 100.—

M. ŁODZI

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 20.—Przed tekstem Mk. 50.— za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobne 5 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 50.—

Cena egzemplarza 30 Marek

Nr 5. (121.)

Łódź, wtorek 31 stycznia 1922 r.

Rok IV.

W sprawie legalizowania ślubów zawartych w b. zaborach pruskim i austriackim.

Memoriał Magistratu m. Łodzi (Urzędu Stanu Cywilnego) do prezydium Rady Ministrów i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Do Urzędu Stanu Cywilnego zwracają się osoby, które zawarły związki małżeńskie w b. zaborach pruskim i austriackim przed gminami politycznymi, z żądaniem legalizowania tych ślubów cywilnych i wpisania do rejestru stanu cywilnego dzieci, zrodzonych z tych małżeństw, jak również przekazania sądom świeckim spraw, wynikających z rozwiązania związku małżeńskiego.

Urząd Stanu Cywilnego, na zasadzie istniejących przepisów, odmawia jednak zakładania, rejestrów urodzeń, małżeństw i zgonów dla pomienionej kategorii osób.

Opierając się na uchwale Rady Miejskiej z dnia 30 listopada 1921 roku i zważywszy:

1) że coraz większa liczba galicjan i wielkopolan przybywa do Królestwa Polskiego, osiadając tu w charakterze urzędników, nauczycieli, prawników i t. d.,

2) że prawo, obowiązujące w b. zaborze rosyjskim, nie daje tym osobom możliwości spisywania, na terenie tegoż zaboru, aktów stanu cywilnego, dotyczących urodzeń i małżeństw,

3) że prawo to nie może jednakże pogarszać sytuacji prawnej tychże osób przez odsyłanie ich do urzędów duchownych z pod których jurysdykcji i władzy raz zostały zwolnione,

4) że z faktu zjednoczenia Polski nie powinno wynikać uszczuplenie praw i pogarszanie sytuacji prawnej jej obywateli,

5) że w praktyce postępowanie takie prowadzi do niemożliwości prawnej sporządzania przez pewne grupy obywateli aktów stanu cywilnego, bo władze miejscowe im tego odmawiają, (ze względów wyznaniowych), a władze miejsca ich pochodzenia nie będą kompetentne, ze względu na ich obecne zamieszkanie,

6) że odmowa sporządzenia tych aktów gwałci zasadę naczelną ustawy konstytucyjnej, art. III o wolność sumienia i wyznania,

7) że zamieszkali w b. Kongresówce i na kresach wschodnich galicjanie bezwyznaniowcy i wielkopolanie bezwyznaniowcy nie powinni być zmuszani do udawania się w dziedzinie aktów stanu cywilnego do urzędów duchownych, o ile sobie tego nie życzą,

8) że przekazanie tych spraw na terenie b. Kongresówki świeckim urzędnikom Stanu Cywilnego i świeckim sądom jest nie tylko słuszne ze stanowiska konstytucji, ale jest zupełnie możliwe prawnie i technicznie przy obecnym stanie prawodawstwa o aktach stanu cywiln. w b. Królestwie Kongresowem i na kresach wschodnich, albowiem na terenie b. Królestwa Kongresowego na zasadzie art. 92 K. C. P., prezydenci lub burmistrzowie miast, a w Warszawie komisarze policji, prowadzą akta stanu cywilnego dysydentów, żydów, baptystów, adwentystów, menonitów, staroobrzędowców (uch. b. ros. Rady Ministr. 81/l. 1907 r. Zb. Pr. 25/07.), na zasadzie zaś art. 189 prawa o małżeństwie 1836 r., sądy cywilne są właściwe dla wyrzekania o nieważności i rozwodzie tychże wyznań. Tak samo na kresach wschodnich, zgodnie z art. 931 — 935. IX tomu zbioru praw rosyjskich, urzędnikami stanu cywilnego dla dysydentów, staroobrzędowców, baptystów, i innych sekt. są miejscowe władze polityczne, a w myśl art. 1356j — 1356-7 (Ustawy Post. Cym., o rozwodach tych osób wyrzekają sądy cywilne.

9) że zasady austriackiego prawa małżeńskiego, a zwłaszcza pruskiego i węgierskiego są bardziej nowoczesne, bardziej europejskie od zasad prawa rosyjskiego i b. Kr. Kongresowego, — mamy zaszczyt prosić Prezydium Rady Ministrów o uregulowanie tej sprawy bądź w drodze ustawodawczej, bądź też w drodze uchwały Rady Ministrów.

Pozwalamy sobie zaznaczyć, że sprawa ta zdaniem naszym, winna być rozstrzygnięta w tym sensie, że uprawnienia z których korzystają dysydenci, winny być rozciągnięte na wszystkie grupy obywateli pochodzących z b. zaborów pruskiego i austriackiego, którym przysługuje prawo załatwiania spraw, związanych z aktami stanu cywilnego, w urzędach świeckich i z którego to prawa pragną korzystać również i na terytorjum b. zaboru rosyjskiego.

Prezydent (—) A. Rzewski.

Kolonja lecznicza dla dzieci zółzowatych w Busku.

Jedną z najpoważniejszych bolączek naszego kraju jest oplakany stan zdrowotny ludności. Dlatego też należy z gorącym uznaniem podkreślić, że w momencie gdy zło przybiera rozmiary zastraszającej klęski, od której zależy normalny rozwój państwa, powstała nowa placówka p. n. „Komitet Budowy Kolonji Leczniczej im. Rektora D-ra Med. J. Brudzińskiego dla Dzieci Zółzowatych przy Zdroju Mineralnym w Busku”.

Inicjatorem budującej się kolonji jest dr. Sz. Starkiewicz, który przed trzema laty dzięki ofiarności jednego z obywateli, położył podwaliny tej instytucji.

Wielka śmiertelność dzieci i szeroko grasująca wśród nich gruźlica jest groźną klęską, trapiącą zwłaszcza uboższe warstwy naszego społeczeństwa. Z tego też względu myśl, podnoszona w Polsce już w roku 1898 przez d-ra Sokołowskiego, zakładania po całym kraju skromnych przytułków, obliczonych na kilka najwyżej kilkanaście osób, na wzór tak zwanego „systemu norweskiego” walki z gruźlicą, winna obok sanatorjów być realizowana w tempie jak najszybszym. System ten, polegający na odosobnieniu chorych gruźliczych, przy zbiorowej, wysoce kulturalnej pracy obywateli Norwegji, dziesiątkowanej kiedyś plagą gruźliczą, okazał się tam

tak zbawiennym, iż stał się dziś wzorem dobrze zorganizowanej walki z gruźlicą i w innych krajach, tylko niestety nie u nas jeszcze.

Jednym z najczęstszych przejawów chorobowych jest schorzenie dzieci zwane skrofulozą lub zółzami. Skrofuloza nie jest dotychczas dostatecznie zbadana.

Dzieci dotknięte skrofulami odznaczają się specjalnym wyglądem i pewną ich skłonnością do specjalnych cierpień, przeważnie o charakterze gruźliczym. Choroba ta, zwana pospolicie skrofulami jest niczem innym, jak poczynającą się gruźlicą. Wśród dzieci ze sfer zamożniejszych pod wpływem dobrych higienicznych warunków przebiega łagodnie i dziecko podrosłszy zazwyczaj w ciągu lat kilku, traci powiększone gruczoły, bladłość i osłabienie, rozwijając się w dalszym ciągu normalnie. Przeciwnie u dzieci biednych rodziców, szczególnie zaludniających mieszkania suterenowe wielkich miast, przebieg choroby jest znacznie cięższy.

Jest rzeczą powszechnie wiadomą, że gruźlica w naszym kraju jeszcze w czasach przedwojennych była jedną z największych klęsk społecznych. Klęska ta wobec anormalnych, powojennych warunków przybrała obecnie rozmiary wprost katastrofalne. Ilość zachorowań w wielkich ośrodkach miejskich wzmożła się w ostatnich czasach kilkakrotnie, co szczególnie daje się zauważyć u dzieci.

Jeszcze przed wojną dr. Phabe z Sosnowca, na podstawie kartek i adnotacji ambulatoryjnych, dotyczących się 1995 dzieci, jakie się zgłosiły do jego ambulatorjum o poradę w okresie 10-cio letnim (przed wojną) spostrzegł gruźlicy czynnej 62 wypadki (czyli 3,6 proc.) zaś t. zw. zółzów 468 i skrofulicznych zapaleń oczu 62 przypadki (czyli razem 25,5 proc.), co ogółem stanowi z górą 30 proc. wszystkich chorych dzieci.

Przeprowadzone badania wykazały, że odsetek dzieci robotniczych, dotkniętych gruźlicą był już przed wojną bardzo duży.

„Gruźlica dorosłego, to ostatnia zwrotka piosenki, zanuconej niemowlęciu, jeszcze w kolebce” powiada profesor Behring. Przystępując przeto do walki z gruźlicą, należy mieć na względzie dziecko; należy je wszelkimi sposobami chronić przed zakażeniem gruźliczem i leczyć je, gdy ulegnie zakażeniu. Rozumie się, że wogóle sprawa leczenia i zapobiegania, czyli profilaktyki gruźlicy jest zadaniem wielce złożonym, wkraczającym w zakres działania zarówno medycyny, jako też szkoły, ekonomiki, polityki społecznej i t. p.

Przyznać należy, że w czasie wojny w tym kierunku dokonano w kraju wiele; uświadomienie szerszego ogółu posunęło się znacznie naprzód. O wzrastającej intensywności akcji przeciwgruźliczej świadczy fakt zwiększenia liczby przychodni przeciwgruźliczych do dwudziestu kilku zamiast dwóch, istniejących przed wojną. Wiele też zdziałano, choć niedostatecznie, dla ochrony zdrowia dziecka — wszystko to jednak jest kroplą w morzu. Kiedy przytem w dzimie tu i owdzie w kraju różne instytucje dziecięce, na czele z Państwowym Komitetem Pomocy Dzieciom, znakomicie zapobiegającym drogą doraźnej pomocy i racjonalnego odżywiania niewątpliwemu charactwu młodego pokolenia, to stwierdzić należy, że za mało stosunkowo posiadamy instytucyj dla dzieci chorych, zagrożonych lub już dotkniętych gruźlicą czynną. A dzieci takich, jak to łatwo zrozumieć z liczb powyższych, dziś liczymy na dziesiąt tysięcy.

Opieka nad temi dziećmi i ich leczenie nie jest tylko zadaniem lekarzy, lecz obchodzić musi żywo ogół higienistów i całe społeczeństwo. Chodzi tu nie tylko o wyleczenie chorego człowieka, aby był zdolnym do pracy obywatelskiej, lecz przez racjonalne leczenie, objętych tą chorobą dzieci, zapobiegać także dalszemu szerzeniu zarazy gruźliczej. Zarówno

przeto dla dobra ogólnego, jak ze względu na zdrowie dziecka, które jest największym dobrem społecznym, musimy niezwłocznie zwalczać także u dzieci t. zw. chirurgiczną gruźlicę gruczołów chłonnych, kości, stawów, skóry i t. d. jakimi najczęściej dotknięte są dzieci żółzowate.

Zadania tego nie spełniają jednak nawet szpitale dla dzieci. W celu racjonalnego zwalczania żółzów, torujących drogę dla gruźlicy, zakładać należy odpowiednie sanatoria lub kolonie, w których by dzieci skrofuliczne niezamożnych rodziców pozostawać mogły w porze letniej przez kilka tygodni, w celu odpowiedniego leczenia. Kolonie takie, kosztem ogółu zakładane, są potrzebne nie tylko dla najuboższej klasy ludności, ale i dla klasy średniej, mniej-zamożnej. Potrzebę zakładania sanatoriów, a przynajmniej letnich kolonij leczniczych dla dzieci rodzin mniej zamożnych zrozumiano już oddawna w wielu krajach. Istnieją one w Anglii, Francji, Niemczech, Włoszech i Ameryce od dłuższego czasu, już to na wybrzeżach morskich, już to przy zdrojach słono-jodowych.

Jest rzeczą charakterystyczną, że w Anglii pierwszą kolonję dla dzieci skrofulicznych założono już w roku 1796 na wybrzeżu u ujścia Tamizy, w miejscowości Margale. Założona na piętnaście łózek, dziś rozporządza miejscem dla kilkuset dzieci!

Wypowiedziane w tej sprawie przed 40 laty poglądy prof. Jakubowskiego, nie tylko nie straciły na swej aktualności, ale żywo zajmują społeczeństwa we wszystkich krajach pod nowem hasłem „walki z gruźlicą”. My niestety — mówi dr. Starkiewicz — posiadamy tylko solanki i 2 sanatoria: jedno założone przez prof. Jakubowskiego w Rabce, drugie w — Ciechocinku, skromnej fundacji Wawelberga. Sanatoria te nawet w części nie odpowiadają rzeczywistym potrzebom, tembardziej, że są to sanatoria letnie, gdy tymczasem sanatoriów zimowych — najwięcej może potrzebnych — dotąd nie posiadamy.

Dzisiaj, wobec setek i tysięcy słabowitych i skrofulicznych dzieci, dotkniętych objawami chorobowymi, zaniedbanymi do najwyższego stopnia, a więc wymagających długiego leczenia, zarówno latem, jak i zimą, istniejące kolonie letnie w Rabce i Ciechocinku są istotnie kroplą w morzu.

(d. n.)

Ś. † P.

EDWARD THIEL

Urzędnik Urzędu Mieszkan. przy Magistracie m. Łodzi

po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach zmarł w szpitalu w Radogoszczu, osierociwszy żonę i dwoje drobnych dzieci.

W zmarłym tracimy sumiennego pracownika i społecznika.

Cześć jego pamięci!

Magistrat m. Łodzi.

EDWARD ROSSET.**Ze statystyki miasta Łodzi w trzyleciu 1918 - 1920.****Ruch telegraficzny w Łodzi w latach 1919 i 1920.**

W roku 1919 wysłano z Łodzi — 178,019 depesz, nadeszło do Łodzi — 180,464, przeszło przez Łódź — 376,982.

Na poszczególne miesiące przypadają następujące liczby.

MIESIĄC	Wysłano:	Nadeszło:	Przeszło
Ogółem	178,019	180,464	376,982
Styczeń . . .	8,221	8,189	19,214
Luty . . .	8,294	8,910	19,122
Marzec . . .	11,218	11,176	24,674
Kwiecień . . .	12,058	12,143	26,114
Maj . . .	14,242	14,297	32,702
Czerwiec . . .	14,591	14,606	35,588
Lipiec . . .	15,381	15,062	33,784
Sierpień . . .	17,455	16,764	35,814
Wrzesień . . .	17,347	17,866	36,812
Październik . . .	17,755	18,661	36,388
Listopad . . .	19,114	19,596	39,076
Grudzień . . .	22,398	23,185	87,694

Przeciętnie miesięcznie wysyłano — 14,835 depesz, nadchodziło — 15,039, przechodziło — 31,415.

Miesiące pierwszego półrocza wykazują liczby, niższe od przeciętnych, drugiego zaś półrocza — wyższe. Pochodzi to stąd, że w omawianym roku ruch depesz wzrastał się z miesiąca na miesiąc. Należy nadto podkreślić regularność wskazanego wzrostu ruchu telegraficznego. Dowodzi jej zestawienie porównawcze liczb ze stycznia, lipca i grudnia 1919 roku, wykazujące, iż wzrost liczb depesz wysłanych i nadeszłych w drugim półroczu wymienionego roku jest nieomal identyczny ze wzrostem analogicznych liczb w pierwszym półroczu.

W roku 1919 Łódź więcej otrzymała depesz, aniżeli wysłała. Różnica jednak nie jest znaczna: na 100 telegramów nadeszłych przypada 98 wysłanych.

Na jeden dzień w interesującym nas roku przypada średnio:

depesz wysłanych — 487
 „ nadeszłych — 494
 „ tranzytowych — 1082

W roku 1920 urząd telegraficzny w Łodzi wysłał — 297,208 depesz, otrzymał — 346,800; pozatem przeszło przez wymieniony urząd — 536,719 depesz.

Z porównania tych dat z datami z roku poprzedniego wynika, że w roku 1920 zwiększył się ruch zarówno depeasz wysyłanych i nadchodzących, jak i depeasz przez Łódź przechodzących, acz w stopniu nierównym.

Skalę wzmożenia się ruchu poszczególnych kategorii telegramów wyobraża poniższa tablica.

Kategoria depeasz	1919	1920
Depeasz nadchodzące .	100	192
„ wysyłane .	100	167
„ przechodzące.	100	142

Absolutnie i stosunkowo wzrosła najbardziej liczba depeasz nadchodzących, która zwiększyła się prawie w dwójnasób. Z kolei najbardziej stosunkowo wzrosła liczba depeasz wysyłanych, lecz absolutnie bardziej wzrosła liczba depeasz przechodzących.

Liczba telegramów nadeszłych ma się w roku 1920 do liczby telegramów jak 100 : 85.

Ruch depeasz w poszczególnych miesiącach 1920 roku przedstawia się, jak następuje.

MIESIĄC	Wysłano:	Nadeszło:	Przeszło:
Ogółem	297,208	346,800	536,719
Styczeń .	26,787	29,248	42,414
Luty .	25,524	27,902	41,688
Marzec .	38,269	35,774	52,179
Kwiecień .	25,187	28,204	42,952
Maj .	22,761	27,533	39,335
Czerwiec .	23,699	25,146	43,076
Lipiec .	25,300	28,783	43,588
Sierpień .	22,070	22,276	38,896
Wrzesień .	21,604	25,516	40,174
Październik .	22,820	31,184	44,960
Listopad .	24,872	33,337	54,650
Grudzień .	23,365	31,947	52,859

Przeciętnie miesięcznie wysyłano w roku 1920 — 24,767 depeasz, nadchodziło — 28,900, przechodziło — 44,726.

Charakterystyczne jest zmniejszenie się liczb, jeżeli chodzi o telegramy nadsyłane i przesyłane, w sierpniu, a jeśli chodzi o telegramy wysyłane — w sierpniu i wrześniu 1920 roku. W wymienionych miesiącach liczby depeasz wszystkich kategorii odbiegają znacznie od przeciętnych i są wśród liczb z omawianego roku najniższe. Jest to okres inwazji bolszewickiej, która sprawiła, iż liczne stacje telegraficzne na krótszy lub dłuższy przeciąg czasu zostały unieruchomione. Zmniejszony w ten sposób ruch depeasz znajduje wspomniany wyraz w zestawieniu liczb.

Na jeden dzień przypada w roku 1920 średnio:

depeż wysłanych — 814
 „ nadeszłych — 950
 „ tranzytowych — 1470

Poniżej przedstawiamy tabelaryczne zestawienie przytoczonych wyżej z osobna dat, dotyczących ruchu telegraficznego w Łodzi w roku 1919 i 1920.

ROK	Liczba depeż				Na 100 depeż nadeszłych przypada wysłanych	Na 1 dzień przypada przeciętnie depeż			
	Ogółem	wysłanych	nadeszłych	tranzytowych		Ogółem	wysłanych	nadeszłych	tranzytowych
1 9 1 9	735,645	178,019	180,464	376,982	98	2,013	487	494	1,082
1 9 2 0	1,180,727	297,208	346,800	536,719	85	3,234	814	950	1,470

Na 1,000 mieszkańców przypada w Łodzi w roku 1919: depeż wysłanych — 410, nadeszłych — 416; w roku 1920: wysłanych — 686, nadeszłych — 801.

W okresie przedwojennym miasta europejskie o ludności przeszło półmilionowej wykazują naogół liczby wyższe od przytoczonych. Dotyczy to bez zastrzeżeń większych miast rzeszy niemieckiej, na które w latach 1912/1913 przypadają średnio następujące liczby. W Berlinie, liczącym według spisu ludności z dn. 1. XII. 1910 r. 2,071,257 mieszkańców, przypada na 1,000 mieszkańców — 3,105 depeż wysłanych i 2,813 nadeszłych, w Hamburgu (931,035 m.) — 4,238 wysłanych i 4,255 nadeszłych, w Monachjum (596,467 m.) — 1,612 wysłanych i 1,684 nadeszłych, w Lipsku (589,850 m.) — 1,814 wysłanych i 1,995 nadeszłych, w Dreźnie (548,308 m.) — 1,169 wysłanych i 1,504 nadeszłych, w Kolonii (516,527 m.) — 2,121 wysłanych i 2,412 nadeszłych, we Wrocławiu (512,105 m.) — 1,928 wysłanych i 2,108 nadeszłych, we Frankfurcie nad Menem (414,576 m.) — 2,834 wysłanych i 3,085 nadeszłych. W tym samym czasie w Gdańsku na 1,000 mieszkańców przypadało 2,277 depeż wysłanych i 2,936 nadeszłych, w Poznaniu — 1,359 wysłanych i 1,599 nadeszłych.

Zestawiając te daty z podanymi wyżej datami łódzkiemi, dochodzimy do wniosku, iż pod względem rozwoju ruchu telegraficznego Łódź nie dorównywa większym miastom niemieckim, jakoteż Gdańskowi i Poznaniu. Stwierdzić jednak wypada, że Niemcy, pomimo ożywienia ruchu depeż w miastach, zajmują — jeśli chodzi o rozwój ruchu telegraficznego w całym państwie — w szeregu innych państw europejskich stanowisko bynajmniej nie przodujące. Zdystansowane są pod tym względem przez Wielką Brytanię, gdzie w roku 1908 na 1,000 mieszkańców przypadało 1,660 depeż, Szwajcarię — 1,220, Francję — 1,190, Norwegię — 1,190, Holandję — 1,050, Belgię — 710. W Niemczech w tym czasie na 1,000 mieszkańców przypadało 660 depeż. Dalsze miejsca zajmują: Danja — 490, Włochy — 360, Hiszpanja — 230, Rosja europejska — 190. Na podstawie powyższych dat konkludujemy, że rozmiary ruchu telegraficznego w Łodzi w latach 1919 i 1920 nie są znaczne.

Dział sprawozdawczy.

Z obrad Rady Miejskiej.

Protokół

z (IV sesji), posiedzenia Rady Miejskiej
Łódź, dnia 25 stycznia 1922 r.

Posiedzenie nie odbyło się z powodu braku quorum ustawowego.

Do godz. 8 min. 30 wiecz. przybyło 42 członków Rady Miejskiej.

Przewodniczący (—) Dr. Rosenblatt.
Prowadzący protokół (—) P. Rundo.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu w Łodzi od 1. I. 1921 r. — 1. I. 1922 r.
1921 r.

Posiedzeń sądowych odbyło się: w styczniu 7, w lutym 14, w marcu 15, w kwietniu 15, w maju 13, w czerwcu 17, w lipcu 13, w sierpniu 14, we wrześniu 13, w październiku 13, w listopadzie 13, w grudniu 15. Razem 162.

Wykaz ruchu spraw
za czas od 1. I. 1921 r. — 1. I. 1922 r.

Pozostało na 1. I. 1921 r.	Otrzymano	Rozpoznano	Nierozpoznano
7	3708	5639	69

5639 rozpoznanych spraw były na wokandzie — 7757 razy.

Dla ustalenia bowiem za lokale sporne wysokości tenuty dzierżawnej, obecnie strony obowiązującej, przede wszystkim Urząd winien był posiadać dane, dotyczące się tenuty dzierżawnej, płaconej w roku 1914 za wyżej wspomniane lokale.

Ponieważ w większości wypadków obecni właściciele domów udowodnić takiej nie byli w możności, przeto i sprawy z konieczności musiały być odraczane w celu: albo zbadania lokatora, który w roku 1914 sporny lokal dzierżawił i ile za niego płacił, albo wydelegowanie komisji, w celu oględzin lokalu i określenia za takowej wysokości tenuty dzierżawnej z roku 1914.

Sprawy były odraczane z powodu toczących się spraw o eksmisję w sądach — 192 razy.

Komisji na miejscu odbyło się:

W styczniu	27
„ lutym	81
„ marcu	125
„ kwietniu	56
„ maju	82
„ czerwcu	13
„ lipcu	49
„ sierpniu	41
„ wrześniu	11
„ październiku	36
„ listopadzie	18
„ grudniu	85

Razem . 574

Komisji dokonano
od 1. I. 1921 r. — 1. I. 1922 r.

Dla oceny lokali w nowozbudowanych domach	Dla oceny lokali fabrycznych	Dla oceny lokali wobec zmiany ich składu i charakteru	Dla oceny lokali o ile strony nie mogły ustalić ceny z 1914 r.
8	15	231	320

Od 1. I. 1921 r. do 1. I. 1922 r.

Skierowano przez strony spraw 5562, z decyzji Sądów Pokoju 64, z decyzji Sądu Okręgowego 1, przez Urząd Walki z Lichwą 81.

Otrzymano spraw

Od 1 stycznia 1921 do 1 stycznia 1922.
od właścicieli nieruchomości 1869
od lokatorów 3839

Ustalono cenę najmu na następujące lokale Urzędów Państwowych:

Zarządu Budownictwa Wojskowego D. O. G. Łódzkiego (№ spr. 4).

Zarządu Budownictwa Wojskowego D. O. G. Łódzkiego (№ spr. 4708)

Komisarjatu Rządu — Wydział Finansów (№ spr. 746).

Komisarjatu Rządu — Wydziału Finansowo - Gospodarczego (№ spr. 3916)

Łódzkiego Oddziału Opieki nad Inwalidami (№ spr. 1163)

Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej (№ spr. 1203)

Wojskowego Stowarzyszenia Spółdzielczego (№ spr. 1350)

Wa szwskiej Dyrekcji Poczt i Telegrafów (№ spr. 2519)

Łódzkiej Agencji Celnej Kolei Państwowych (№ spr. 3178)

Działu Budowlano-Kwaterunkowego D. O. G. Łódzkiego (№ spr. 3635)

Urzędu Miar i Wag w Łodzi (№ spr. 4162)

Państwowej Szkoły Kupieckiej (№ spr. 4236)

Dowództwa Okręgu Generalnego Łódzkiego (№ spr. 4379)

Państwowego Urzędu Zbożowego (№ spr. 4432)

Dowództwa Okręgu Generalnego Łódzkiego (№ spr. 4436)

Kasy Chorych m. Łodzi (№ spr. 4933)

Ustalono cenę najmu na 86 lokali dzierżawionych przez Magistrat m. Łodzi:

№ № spraw: 19/75, 548, 913, 917, 1205, 1206, 1207, 1208, 1227, 1237, 1279, 1566, 1370, 1424, 1435, 1525, 2601, 3407, 3915, 4319, 4326, 4327, 4491, 4545, 4546, 4921, 5118, 5119, 5661, 5705.

Urząd Rozjemczy ustalał: terminy zastosowania podwózki dekretowej, a także cenę najmu w lokalach mieszanych t. j. prywatnych, w których prowadzono handel, lub interes przemysłowy, ustalał również wysokość zaległego komornego - za cały czas wojny.

Urząd Rozjemczy ustalał również cenę najmu za lokale wraz z opłatami dodatkowymi art. 5 Ustawy z dnia 18 - 12 - 20 r. przewidzianymi. Ustalenie tych opłat w warunkach łódzkich jest sprawą bardzo doniosłą, gdyż Łódź posiada domy 3 kategorii: 1) nieskanalizowane, 2) skanalizowane i zaopatrzone w filtry aseptyczne i 3) skanalizowane i bez filtrów, w których nieczystości są wywożone beczkami. Urząd zaznacza, że specjalną trudność w ustalaniu opłat dodatkowych stanowi ta okoliczność, iż właściciele domów z przedmieść (Bałuty, Chojny, Żubardz, Koziny, Karolew, Mania, Radogoszcz, Rokicie i t. p.), a także większość ze śródmieścia nie są w stanie prowadzić wykazów art. 5 p. 2 Ustawy

i Rozporządzeniem Ministrów z dnia 20 czerwca 1921 r. określonych.

Ponieważ Ustawa o ochronie lokatorów z dnia 18. 12. 1920 r. została ogłoszona w Dzienniku Ustaw 12 Stycznia 1921 r., więc pierwsze posiedzenie Urzędu mogło się odbyć dopiero 17 stycznia 1921 roku.

Sprawozdanie kwartalne z działalności Wydziału Plantacyj Miejskich za czas od dnia 1 października do dnia 31 grudnia 1921 r.

W okresie sprawozdawczym były wykonane następujące roboty:

Oczyszczono z chwastów trawniki w parkach i na zieleńcach oraz zgrabiono, opadłe z drzew liście.

Przekopano skupiny, część trawników i okopano pojedyncze drzewa — solitery.

Oczyszczono i przekopano kwietniki, usunięte zaś z tychże rośliny umieszczono na zimę w szklarni.

Zabezpieczono od mrozu róże w parkach i niektóre krzewy ozdobne oraz rośliny w szkółkach miejskich.

Przycięto i oczyszczono część drzew i krzewów.

Przygotowano ziemię pod szkółkowanie drzew i zasilono nawozem część szkótek miejskich oraz trawników w parkach.

Na zieleńcu urządzonym na Górnym Rynku zostały zasadzone krzewy i oznaczono miejsca na kwietniki.

W zakładzie hodowli roślin przy ul. Brzezińskiej № 57a zostały odnowione dwie stare szklarnie i zainstalowano w tychże centralne ogrzewanie, wyszlamowano staw, który będzie służył jako zbiornik wody deszczowej, niezbędnej do polewania roślin.

Pozatem ograniczono się do konserwacji roślin w szklarniach i utrzymania parków i zieleńców w należytym porządku.

Przewodniczący Wydziału
(—) (podpis nieczytelny).

Wykaz wpływów Kasy Miejskiej z opłat i podatków.

Rodzaj opłat lub podatk.	za czas od 1-15 stycznia 1922 r.		od 16-19-21 r. do 15-1 22 r.	
	na rzecz miasta	postronne	na rzecz miasta	postronne
Pod. grunt. 1916 r.	32.—		902.62	
„ „ 1917 „	29.38		3929.84	
„ „ 1918 „	11.10		4391.76	
„ „ 1919 „	939.—		20030.69	
„ „ 1920 „	16124.—		499403.—	
„ od nieruch. 17 „			1217.—	
„ „ 1918 „			1830.—	
„ szacunk. 1919 „	59795.—		1467822.—	
„ „ 1920 „	59795.—		1419456.—	
„ od obr. 19-20 „			11864.54	
5% kary od tegoż			10157.80	
„ od obr. 1921 „	1176638.—		6993683.17	
5% kary od tegoż	30450.10		237249.95	
„ mieszk. 1920 r.	310175.—		1753960.—	
„ „ 1921 „	310175.—		1753960.—	
„ jedn. zam. poż.	89475.—		773983.24	
Opł. za oczyszczanie		256.55		9561.38
kom. zalegl. II.				
Opł. za oczyszczanie				
kom. 1920-21 r.	668129.67		5500207.04	
Pod. repartyc. 1916 r.	140.—		9887.32	
„ „ 1917 „			14686.35	
„ „ 1918 „			5913.—	
„ „ 1919 „	455.—		2127085.60	
18% kar. od tegoż 18 „	121.—		1476.05	
15 „ „ „ 1917 „			2223.40	
3 „ „ „ 1918 „			343.45	
1 „ „ „ 1919 „	41.55		80298.71	
Pod. okienny 1916 „			143.40	
„ „ 1917 „			103.25	
„ na cele obr. Państwa	3707415.—		9978002.—	
„ szkolny 1921 r.	10886795.—		32684230.—	
„ od doch. 1918 „	11351.30		481353.35	
„ „ 1919 „	3383886.60		22694229.30	
1% kary od teg. 19 „	88402.36		165830.32	
Pod. patent. 1917 „	5.—		1492.90	
„ „ 1918 „			4708.50	
„ „ 1919 „	57.50		7846.—	
„ patent. 1921 „	233892.50		3191661.25	
Składka ogn. 19 20 „		38.01		86770.71
Pod. od zabaw i wido-				
wisk 1921 r.	5237718.50		98626913.92	
1% kary od tegoż	1715.83		4844.22	
Pod. od psów 1920 r.	40.—		4560.—	
„ „ 1921 „	9560.—		247760.—	
„ „ piwa	511.83		26246.73	
„ sylwestrowy	4031180.—		6335414.—	

Rodzaj opłat lub podatk.	za czas od 1-15 stycznia 1922 r.		od 16-19-2. r do 15-1 22 r.	
	na rzecz miasta	postronne	na rzecz miasta	postronne
Skl. dla Gm. Żyd.		194317.50		4407916.55
Pełec. różne zam.		82061.74		1082497.83
Kary sądowe		8330.—		77734.90
Porto do pol. zam.		937.10		12200.94
Pod. hotelowy	1490593.—		10495560.50	
Zezwol. przez handl.	30900.—		83295.—	
Zecen. Mag.	201587.06		2303616.11	
Kary kom. Powsz. Naucz.		2040.—		31865.—
Zwr. koszt. za znaczki	630.—		149202.50	
Opłata za prawo jazdy 1920 r.	690.—		142654.—	
" " 1921 "	9670.—		770032.—	
Podatki gminne 1915 r.	6.48		48302.51	
Opł. od wyr. alkohol.	1605830.—		16569021.—	
5% kary od tegoż	7780.30		15853.15	
Podatki nieokreślone			1259255.—	
Opł. za sekwestr.	300491.90		5686938.27	470.96
	33963086.0	287980.90	228743606.44	5689028.27
	34251066.90		234432634.71	
U w a g a !				
Wpłynęło do Kasy Skarbowej 50% dodat. do patentów za r. 1921				
		308297.50	16407253.75	

Obwieszczenia i okólniki.

OKÓLNIK № 2.

1. Wobec tego, że pod adresem Wydziału Prezydjalnego nadchodzą od różnych władz zapytania, czy taki a taki pan jest pracownikiem Magistratu m. Łodzi, Oddział do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego zaś, posiadając dokładną ewidencję li-tylko pracowników etatowych i nieetatowych, odpowiedzi na nie udzielić nie jest w stanie, — niniejszym poleca się nadesłać najpóźniej do dnia 25 stycznia 1922 roku spis imienny (w 2 egzemplarzach) wszystkich pracowników miejskich (etatowych, nieetatowych, djetarjuszy, robotników, rzemieślników, sp żątczek, gońców, woźnych i t. p.), zatrudnionych w Wydziale w dniu 1 stycznia 1922 roku, z podaniem daty zaangażowania, dokładnego adresu oraz stanowiska.

Aby jednak spisy te były aktualne, należy najpóźniej w dniu 5 każdego miesiąca nadsyłać do Oddziału do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego zawiadomienia o zaangażowanych i zwolnionych w ciągu ubiegłego miesiąca pracowników. Zawiadomienia te winny zawierać następujące dane: imię, nazwisko i stanowisko pracownika zwolnionego oraz powód zwolnienia, względnie imię, nazwisko, adres i stanowisko pracownika zaangażowanego.

2. Niniejszym komunikuje się, że dotychczasowy system każdorazowego zawiadomienia Wydziału Prezydjalnego specjalnymi formularzami o niestawieniu się z różnych powodów do pracy poszczególnych pracowników miejskich kasuje się. Poczynając od dnia 1-go lutego 1922 r., kontrolę nieobecności pracowników miejskich winny prowadzić Wydziały, zawiadamiając Oddział do spraw personalnych Wydziału Prezydjalnego

w dniu 5 każdego miesiąca o ilości opuszczonych przez poszczególnych pracowników dni roboczych. Zawiadomienia te winny zawierać następujące rubryki: 1) numer porządkowy, 2) imię i nazwisko, 3) stanowisko, 4) data opuszczenia zajęcia, 5) data stawienia się do pracy, 6) ilość dni opuszczonych, 7) z jakiego powodu i 8) uwagi (usprawiedliwiony czy nieusprawiedliwiony zdaniem kierownika Wydziału).

3) Wobec tego, że począwszy od dnia 1 stycznia 1922 roku, pobory wszystkich pracowników miejskich, są pokrywane z działu I Zamierzeń Skarbowych Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1922, nadsyłanie, w myśl okólnika № 21 — 1288/21 l z dnia 11 marca 1921 roku, miesięcznych wykazów pracowników, zatrudnionych przez Wydział, oraz kwot, wydatkowanych na utrzymanie personelu, jest zbędne.

Prezydent (—) Rzewski.

Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego
(—) Pilcer

Okólnik № 3.

Prostując okólnik № 68-P. 5/22 l z dnia 29. grudnia 1921 roku, niniejszym poleca się, poczynając od dnia 1 stycznia 1922 roku, potrącać z wypłacanych wszystkim pracownikom miejskim poborów 2% miesięcznie na poczet należnego od nich państwowego podatku dochodowego za rok 1922.

Wszystkie potrącone kwoty należy wpłacać do Głównej Kasy Miejskiej na rachunek „rezerwa” działu IV budżetu na rok administracyjny 1922 dołączając do każdego odpowiedniego zarządzenia przyjęcia wpłaty imienny wykaz pracowników (w 2-ch egzemplarzach), z uwzględnieniem ich adresów i poszczególnych sum pobranego podatku.

W razie pobrania w miesiącu styczniu 1922 roku niższych kwot

niż należało, różnicę należy pobrać przy wypłaceniu pensji za miesiąc luty 1922 roku.

Jednocześnie, w myśl odpowiedniego rozporządzenia Izby Skarbowej Łódzkiej, poleca się wymieniony w punkcie 1 okólnika № 2 z dnia 18 stycznia 1922 roku spis imienny wszystkich pracowników miejskich, zatrudnionych w dniu 1 stycznia 1922 roku, uzupełnić przez podanie całkowitej sumy, pobraonej przez poszczególnych pracowników tytułem pensji w ciągu całego 1921 roku kalendarzowego, z uwzględnieniem wartości wynagrodzenia, pobieranego w naturze.

Prezydent (—) Rzewski.
Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego.

(—) Pilcer

Okólnik № 4.

Wobec tego, że z dniem 24 grudnia 1921 roku weszła w życie nowa ustawa z dnia 28 października 1921 roku o opłatach stemplowych od rachunków (Dz. Ustaw Rz. Pol. № 92 z dnia 24 listopada 1921 r.), w myśl § 4, której „duplikaty i odpisy rachunków podlegają tej samej opłacie, co oryginały, niniejszym poleca się w wykonaniu uchwały Prezydium Magistratu № 9 z dnia 3 stycznia 1922 roku, nie żądać od dostawców przedstawienia rachunków w 2-ch egzemplarzach, a to ze względu na to, że opłatę stemplową od duplikatów musiałby pokrywać Magistrat z własnych funduszy, co by go zbyt obciążało. Oryginały rachunków należy dołączać do zarządzeń wypłaty, robiąc o tem na przebiegach odpowiednie adnotacje.

Prezydent (—) Rzewski.
Naczelnik Kancelarii
Zarządu Miejskiego.

(—) Pilcer.

ZAGADNIENIA KOMUNALNE.

O rozbudowę miast dla celów mieszkaniowych.

(Sytuacja mieszkaniowa w Krakowie.)

W czasie obrad komisji prawniczej Sejmu nad ustawą o ochronie lokatorów wyloniono myśl przyznania gminom prawa pobierania podatku w wysokości 100 proc. czynszu zasadniczego na budowę gminnych domów mieszkalnych.

Myśl ta nie jest nową. Miasto Wiedeń pobiera tego rodzaju podatek, zwalnia jednak czynsze do 900 koron rocznie od tego podatku, a natomiast dla lokatorów opłacających wyższe czynsze wprowadza progresję dochodzącą 400 proc. opłacanego czynszu przy czynszach wynoszących ponad 25,000 koron rocznie. Poruszona myśl wprowadzenia podatku czynszowego na rozbudowę miast, aczkolwiek stanowi obciążenie i to dość znaczne, to jednak uważać ją należy za jedyne wyjście dla częściowego choćby rozwiązania kwestji mieszkaniowej. Podatkowi temu należałoby jednak nadać charakter bezprocentowej pożyczki przymusowej splecalnej w dłuższym okresie czasu z czynszów, jakie uzyskanoby z domów wybudować się mających z projektowanej pożyczki lokatorskiej. Tego rodzaju projekt był już przed kilku miesiącami przedmiotem dyskusji w klubie fadców P. P. S. w Krakowie.

Pobieranie bezprocentowej pożyczki od lokatorów umożliwiłoby miastom wybudowanie we własnym zakresie działania w najkrótszym czasie znacznej ilości pomieszczeń dla robotników i urzędników, np. w Krakowie możnaby w drodze tej pożyczki przymusowej wydobyć rocznie ponad 100 milionów mp. Na podstawie takiego podkładu gwarancyjnego rząd powinien udzielić zaliczkowo kredytu, a gmina mogłaby bezzwłocznie przystąpić do budowy takich domów, przypuśćmy za kwo-

te miliard mk., którą to kwotę ściągnie conajwyżej w 10 latach.

Wybudowanych za kwotę miliarda mk. pięćset mieszkań złożonych z pokoju i kuchni odciążyłoby w dość znacznej mierze obowiązek naszej gminy w dziedzinie polityki mieszkaniowej.

Podatek lokatorski czy pożyczkę przymusową uważać należy za wydatek bardziej usprawiedliwiony, niżeli wprowadzone ostatnio podatki na żywność, węgiel, naftę i t. d. sprowadzonych do miasta, z których to opłat gmina ściąga rocznie blisko pół miljarda mk. a pieniądze stąd uzyskane obraca się na zapłacenie pensji personelu i inne wydatki konsumcyjne, nie dając żadnych świadczeń i udogodnień ludności miasta. Bloto i kurz zalegający w ostatnich latach ulice miasta, brak dróg, światła i bezpieczeństwa, wogóle cierpimy na brak jakiegokolwiek myśli przewodniej i organizacji w gospodarce miejskiej w wielu dziedzinach.

Budowa nowych mieszkań przyczyni się niewątpliwie do złagodzenia nienawiści istniejących między lokatorami a właścicielami, a wynikających z monopolu mieszkaniowego będącego w rękach właścicieli realności, ciasnoty mieszkaniowej i ochrony lokatorów. Zbogacony na wojnie kamienicznik nigdy nie będzie się liczył z lokatorem jako człowiekiem pracy, który z natury istniejących warunków społecznych musi posiadać dach nad głową, natomiast średnio zamożny właściciel realności będzie się musiał liczyć z lokatorem z chwilą, gdy domy komunalne będą przedstawiały dla niego materiał konkurencyjny.

Kwestja mieszkaniowa wymaga nadto wydania ustawy o prawie gminy do wywłaszczenia parcel w ob-

rebie miasta położonych celem ich zabudowania. Dla spekulacji gruntami wykupiono już przed wojną całe kompleksa gruntów, w dawnych radach miejskich tworzyły się ku temu specjalne spółki, które zakupywały grunta przez osoby podstawione w okolicach, o których wiedziano, że mają być inwestowane przez gminę, t. j. że miano urządzić tam chodnik, wodociąg, wprowadzić elektryczność lub tramwaj i t. d. Parcele takie i to w znacznych obszarach znajdują się w rękach spekulantów, którzy korzystając wprawdzie ze wszystkich urzędzeń gminnych, płacą atoli niski podatek gruntowy a zarabiają wysoką rentę gruntową i czekają na dalszą wyższą wartości gruntów. Wedle wydać się mającej ustawy o wywłaszczeniu parcel gruntowych ma każdy mieszkaniec miasta, a przede wszystkim gmina, prawo zażądać wywłaszczenia parceli, o ile zobowiąże się w przeciągu pewnego czasu np. 6 miesięcy lub roku przystąpić do budowy na tej parceli domu o małych mieszkaniach. Właściciel parceli miałby pierwszeństwo o ile oświadczy gotowość w tym samym czasie przystąpić do budowy.

Gmina, wywłaszczając grunta nie posiadające regulacji ulic i t. d., inwestowałaby je na własny koszt, a wydatki potrąciłaby z uzyskanej ze sprzedaży parcel ceny kupna.

Powyższy projekt wywłaszczenia parcel pod budowę tanich domów leży w biurku jednego z referentów budownictwa miejskiego w Krakowie od dwóch lat.

Dla częściowego uregulowania kwestii mieszkaniowej powinny miasto postarać się o ustawę dla ułatwienia i przeprowadzenia konieczności mieszkaniowych, której celem byłoby danie gminom prawa i możliwości rekwirowania i inwestowania baraków i nieużytych budynków wojskowych i państwowych. W samym Krakowie możnaby na ten cel użyć kilka próżnych baraków drewnianych, położonych w obrębie miasta i w sąsiedztwie miasta a nadto

koszary legionów i stanowiące gminną własność koszary Piłsudskiego. O dopuszczalności zajęcia powinny rozstrzygać komisje obywatelskie przy współudziale władz wojskowych. Żyjemy już w stosunkach pokojowych, konieczności strategiczne polegające na utrzymywaniu pustych koszar dla możliwego pogotowia wojennego powinny ustąpić miejsca potrzebom wytworzonym wprost katastrofalnymi stosunkami mieszkaniowymi.

W końcu należy zreformować miejski urząd mieszkaniowy. Obowiązkiem urzędu mieszkaniowego jest wprawdzie prowadzić ewidencję wolnych mieszkań i dostarczać mieszkań wolnych w drodze rekwizycji ludziom nie posiadającym dachu nad głową, tego zadania nie spełnia jednak nasz urząd mieszkaniowy, bo jest instytucją udzielającą lepszych mieszkań dla osób posiadających już mieszkania, a nadto do prześladowania ludzi niemiłych dla donoszących. Wszystko pozatem zależy od tego, jak bieżąca relacja danego urzędnika mieszkaniowego i czy wysoko postawiona osobistość zdołała utorować danemu osobnikowi drogę do kierujących czynników.

Dlatego też na gruncie krakowskim przed przystąpieniem do jakiegokolwiek akcji mieszkaniowej musi w pierwszym rzędzie uleść gruntownemu zreformowaniu urząd mieszkaniowy. Obok ewidencji, higieny mieszkań, inicjatywa w dziedzinie rozbudowy i ułatwień podatkowych i budowlanych, oto obowiązki tego urzędu.

Czas najwyższy, aby gmina krakowska w kwestji mieszkaniowej podjęła inicjatywę i planową akcję.

Dr. J. R.

Kronika miejska.

— Wyjaśnienie M. S. W. w sprawie obliczania quorum na posiedzeniach Rad Miejskich. Wobec zdekompletowania Rad Miejskich, od dłuższego czasu nasuwały się wāt-

pliwości, tyżące się prawomocności zebrania w wobec brak quorum.

Celem wyjaśnienia kwestji spornych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wydało następujący okólnik.

W wielu miastach przy obliczaniu quorum na posiedzeniach rad miejskich bierze się w rachubę faktyczną a nie pełną ustawowo liczbę radnych i członków Magistratu. Przyczyną tego objawu jest mylne tłumaczenie przepisu art. 15 go obowiązującego dekretu o samorządzie miejskim, który stanowi, że w razie ubytku więcej niż 10% radnych i wobec wyczerpania się listy zastępców—prezydent winien zarządzić wybory uzupełniające. Z przepisu tego wyciągany bywa wniosek, że zmniejszona do 10% liczba radnych może być jeszcze prawną podstawą do obliczania quorum. Podobne przekonanie nie da się utrzymać ze względu na fakt, że w skład rad miejskich wchodzi nie tylko radni ale członkowie Magistratu, co powoduje, że przyjęcie za podstawę obliczania quorum faktycznej liczby radnych wymagałoby także uwzględnienia ewentualnie zmniejszonej liczby członków Magistratu, wyciągane z przepisów art. 58 dekretu o samorządzie miejskim, różne są od tych, jakieby się wysnuć dały co do liczby radnych z przepisu, objętego art. 15 omawianego dekretu. Ponadto uwzględnienie faktycznej liczby radnych mogłoby prowadzić do zmniejszenia liczby ławników, których liczba ma wynosić, po myśli art. 41 dekretu o samorządzie miejskim, 10% liczby radnych, podobne zaś zmniejszenie ilości ławników nie jest dekretem o samorządzie miejskim przewidziane.

O ile oznaczenie granicy dla faktycznej liczby radnych nie może być dokonane przy pomocy art. 15 dekretu o samorządzie miejskim, o tyle nieuwzględnianie żadnej granicy jeszcze więcej pogłębia sprzeczności powyżej wskazane i prowadzi do konsekwencji, któreby znów prowadziły do zupełnego zaniku miejskie-

go organu uchwałodawczego. Natomiast podnieść należy, że sam przepis art. 15 dekretu o samorządzie miejskim poza swem właściwym znaczeniem przemawia za tem, że quorum powinno być obliczane nie od faktycznej, lecz od ogólnej, to jest ustawowej liczby członków Rady Miejskiej, a więc tak radnych, jak i członków Magistratu lub po myśli art. 43 samych radnych, w razie bowiem wyczerpania się listy zastępców i ubytku 10% radnych dekret już poleca Prezydentowi lub burmistrzowi przeprowadzenie wyborów uzupełniających. Po myśli art. 32 dekretu o samorządzie miejskim dla obliczenia quorum na posiedzeniach Rady Miejskiej, na których nie przychodzą pod obrady wnioski, wymagające obecności conajmniej 2/3 członków Rady, wystarczy obecność zwykłej większości członków Rady po myśli art. 43 dekretu samych radnych. Przez zwykłą większość obecnych można przeto po myśli przepisów dekretu rozumieć tylko obecność więcej niż połowy ogólnej t. j. ustawowej liczby członków Rady Miejskiej lub samych radnych, a także od tej ogólnej liczby członków Rady Miejskiej obliczać należy kwalifikowaną większość obecnych na posiedzeniu, wymaganą w wypadkach, przewidzianych art. 33 dekretu o samorządzie miejskim. Z podanych powodów wynika także, że i Rada Miejska, w której ubyło więcej niż 10% radnych w czasie zanim zostały przeprowadzone wybory uzupełniające — zdolną jest do działania i może odbywać posiedzenia, dopóki na zwołanych posiedzeniach może być stwierdzone quorum normalne lub powiększone.

Z przeprowadzonej interpretacji przepisów dekretu o samorządzie miejskim wynika przeto, ostatecznie, że należy quorum na posiedzeniach Rady Miejskiej, tak w wypadkach normalnych posiedzeń, jak w wykonywaniu jej sprawnie, wynikających z art. 43 obowiązującego dekretu o samorządzie miejskim, obliczać wyłącznie od pełnej ustawowej liczby

członków Rady, względnie od pełnej ustawowej liczby radnych, bez względu na ubytki, które mogą być uwzględniane, a które jeszcze nie pociągają za sobą nieważności posiedzeń Rad Miejskich.

Równocześnie zaznacza się, że praktykowany w niektórych miastach zwyczaj, iż posiedzenia Rady Miejskiej rozpoczynają się przy braku quorum, a posiedzenie mimo tego uważane jest za prawomocne, gdy w ciągu obrad nadejdzie wymagana liczba radnych, nie może być uznany za odpowiedni, uchwały bowiem Rady Miejskiej tylko wtedy mogą być uważane za prawomocne, gdy zapadły na posiedzeniu w obecności wymaganej art. 33 dekretu o samorządzie miejskim liczby radnych, stwierdzonej przed rozpoczęciem obrad.

W razie braku powyższego quorum przed rozpoczęciem obrad winien znaleźć zastosowanie art. 31 obowiązującego dekretu o samorządzie miejskim.

— **W sprawie przestrzegania przepisów sanitarnych.** W związku z dezyderatami Rady Miejskiej, przyjętymi podczas debaty generalnej nad budżetem na rok 1921 w sprawie przedsięwzięcia kroków w celu przestrzegania przepisów sanitarnych, zarówno w centrum miasta, jak i na przedmieściach, Dział Sanitarny Wydz. Zdrow. Publ. zwrócił się do Komendy P. P. o wydanie polecenia funkcjonariuszom policji, aby dopilnowali przestrzegania przez właścicieli nieruchomości rozporządzenia p. Komisarza Rządu na m. Łódź z dnia 4-go kwietnia r. ub. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych. W myśl powyższego rozporządzenia winni przekroczenia przepisów karani będą grzywną do Mk. 1000.— lub aresztem do 3-ch miesięcy. Obie kary mogą być zastosowane jednocześnie.

— **Miejska Apteka Szpitalna.** Porządkowy od dn. 28-go stycznia Miejska Apteka Szpitalna czynna jest codziennie od godz. 9-raj rano do godz.

7 ej wiecz. z przerwą obiadową od godz. 1-ej do 3 ej. Podczas przerwy obiadowej w aptece pozostaje dyżurny dla załatwiania recept w wypadkach, niecierpiących zwłoki.

— **Z Wydziału Zdrowotności Publicznej.** Wydział Zdrowotności Publicznej przyjął w zasadzie wniosek Komisji Lekarskiej w sprawie powiększenia liczby łóżek dla chorych gruźliczych w szpitalach miejskich.

* * *

Wydz. Zdrow. Publ. postanowił zakupić na potrzeby instytucji wydziału 2 aparaty Roentgena dla celów leczniczych.

— **Bezpłatna dezynfekcja dla repatriantów.** Wydział Zdrowotności Publ. postanowił udzielać bezpłatnej dezynfekcji odzieży w Miejskiej izbie odkażającej powracającym z Rosji uchodźcom i repatriantom.

— **W sprawie rejestracji osób przechodzących na judaizm.** W związku z memorjałem miejscowego Urzędu Stanu Cywilnego w sprawie rejestracji osób wyznania chrześcijańskiego, przechodzących na judaizm, Ministerstwo W. R. i O. P. nadesłało za pośrednictwem Województwa wyjaśnienie, iż opracowanie i wydanie odnośnych przepisów dotychczas nie mogło nastąpić, wskutek czego rejestrowanie osób wyznania chrześcijańskiego, przechodzących na judaizm nie jest możliwe,

— **Tydzień przeciwgruźliczy.** Wydział Zdrowotności Publicznej postanowił wziąć udział w organizowanym przez T-wo walki z gruźlicą we Lwowie „Tygodniu przeciwgruźliczym“, który ma się odbyć w pierwszych dniach lutego 1922 r. we Lwowie. W związku z powyższym Wydział Zdrowotn. Publ. postanowił wystąpić do Magistratu z wnioskiem w sprawie wyasygnowania odpowiednich kredytów, celem przygotowania ekspozycji na wystawie.

— **Zakup instrumentów chirurgicznych.** Wydział Zdrowotności Publicznej postanowił zakupić w jednej z firm wiedeńskich narzędzi chirurgicznych na ogólną sumę z górą 1 miliona 200 tysięcy marek.

— **Z urzędu rozjemczego.** W związku z przesłaniem p. Prezesowi Sądu Okręgowego sprawozdaniem z działalności Urzędu Rozjemczego za rok 1921, prezes Sądu Okręgowego nadesłał do Urzędu Rozjemczego pismo następującej treści:

Do Pana Przewodniczącego Urzędu Rozjemczego w Łodzi.

Przedłożone mi sprawozdanie z działalności Urzędu Rozjemczego za rok 1921 przyjmuję z zadowoleniem do wiadomości. Wykazana ilość przeprowadzonych posiedzeń, odbytych komisji i załatwionych spraw wykazuje, że praca była bardzo intensywną, a wobec braku wszelkich zażaleń na czynności Urzędu, przyjąć można, że praca ta była również celową i przejętą zrozumieniem obowiązków obywatelskich.

To też zawiadamiając o tem Urząd Rozjemczy, proszę P. Przewodniczącego o zakomunikowanie niniejszego pisma także i tym p. p. ławnikom i pracownikom, którzy w roku 1921 w Urzędzie pracowali.

Prezes: (—) wz. T. Kamiński.

Sekretarz: (—) J. Kasperkiewicz

— **W sprawie samodzielnego podatku komunalnego od węgla.** Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1919 r. (Monitor Polski № 74 z dn. 1. IV. 1919 r.) w sprawie dodatków na rzecz pow. związków komunalnych wzgl. miast wyłączonych z powiatów, — do cen przedmiotów, stanowiących monopol państwowy, pobierany był między innymi dodatek komunalny 10% od monopolowej ceny węgla franco wagon kopalnia. Wpływy z tego źródła stanowiły pokaźne pozycje dochodowe w budżetach związków komunalnych i umożliwiły samorządom przystąpienie do racjonalnej gospodarki i żywotnej działalności. Rozpo-

ządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 18 lipca r. ub. (Dz. Ust. № 66/1921 r., poz. 429), znoszące z dnia 1 października r. ub. ograniczenia w obrocie węglem, wprowadziło wolny handel węglem kamiennym, koksem, węglem brunatnym i brykietami węglowymi, wobec czego od wyżej wspomnianej daty przestał być pobierany dodatek 10% od monopolowej ceny węgla, a co za tem idzie, związki komunalne utraciły jedno z najpoważniejszych swych źródeł dochodowych. W związku z wprowadzeniem z dnia 1. X. r. ub. wolnego handlu węglem opracowany został przez Ministerstwo Skarbu projekt Ustawy o opodatkowaniu węgla na rzecz Skarbu Państwa, przy czem na wniosek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zamieszczone zostało w projektowanej Ustawie postanowienie, dotyczące pobierania wraz z podatkiem państwowym dodatku do tego podatku na rzecz związków komunalnych. Z uwagi jednak na kryzys gospodarczy, dający się odczuwać zwłaszcza w przemyśle, Rząd, pragnąc przyczynić się do złagodzenia kryzysu, postanowił narazie nie opodatkowywać węgla na rzecz Skarbu Państwa, wobec czego nie może tak że być mowy o dodatku komunalnym do państwowego podatku węglowego.

Nie mniej przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, mając na uwadze z jednej strony niewystarczalność źródeł dochodowych ciał samorządowych, z drugiej zaś — zadania, jakie spoczywają na samorządach, uważa za możliwe i pożądane wprowadzenie przez związki komunalne samodzielnego podatku od węgla.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podkreśla, że podatek od węgla nie może być wprowadzony inaczej, jak po uprzednim uchwaleniu odpowiedniego statutu podatkowego przez organ uchwalający, a następnie zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą.

Nadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że opodat-

komonie dotyczyć może tylko konsumpcji węgla i to za wyjątkiem węgla, przeznaczonego dla zakładów i przedsiębiorstw państwowych i, że wysokość stawki podatkowej nie może przekraczać 10% ceny węgla (franco wagon kopalnia.)

„RUCH PRAWNICZY I EKONOMICZNY“

Wyszedł z druku 1-szy zeszyt za 1922 r. kwartalnika „Ruch Prawniczy i Ekonomiczny“, organu wydziału prawnego-ekonomicznego Uniwersytetu Poznańskiego. Na treść zeszytu składają się: 1) Rozprawy: „Kościół Rzymsko-Katolicki a Konstytucja Polska“ przez prof. Jaworskiego; „Zagadnienie ordynacji wyborczej do Sejmu“ przez Prof. Peretiatkowicza; „Zniesienie najemnictwa“ przez Prof. Szymańskiego. 2) Przegląd piśmiennictwa: 27 recenzji oraz bibliografia z bieżącej literatury polskiej i obcej. 3) Przegląd prawodawstwa: Prawo cywilne, handlowe, proces cywilny, zobowiązania międzynarodowe Polski, kronika sejmowa. 4) Przegląd orzecznictwa: Orzecznictwo karne i cywilne, Sady Najwyższego dla wszystkich trzech dzielnic Polski. 5) Kronika ekonomiczna: rolnictwo, przemysł i górnictwo, handel, spółdzielczość, gospodarka komunalna. 6) Miscellanea: Zjazd prawników i ekonomistów, wyniki spisu ludności, zasady daniny państwowej etc. 7) Przegląd czasopism prawniczych.

Prenumerata roczna z przesyłką pocztową 2100.— mk. (Poznań — Księgarnia św. Wojciecha).

Z życia miast polskich.

Wodociągi w Lublinie.

Łubelska Rada miejska wezwała magistrat, aby w nieprzekraczalnym terminie jednego miesiąca opracował pod względem technicznym i finansowym projekt najniezbędniej-

szych robót inwestycyjnych w wodociągach lubelskich w celu obniżenia ceny za wodę i powiększenia wydajności wodociągów, i aby w powyższym terminie wystąpił do Rady Miejskiej o najkonieczniejsze kredyty z uwzględnieniem interesów miasta w związku z toczącym się o wykup wodociągów procesem.

Pobór daniny przez Magistrat m. st. Warszawy

Wymiaru daniny od przemysłu, handlu i nieruchomości dokonywa sam skarb państwa, natomiast daninę, przypadającą od lokali mieszkalnych, handlowych i przemysłowych określać będzie Magistrat m. Warszawy.

Celem zebrania potrzebnego materiału do określenia daniny, od lokatorów, właściciele domów otrzymali do wypełnienia odpowiednie formularze, które powinny być przesłane do sekcji III wydziału podatkowo-egzekucyjnego (ul. Bracka № 4) w ciągu dni 10 pod rygorem kary, przewidzianej w ustawie. Do wymiaru tej daniny, która obejmie w Warszawie około 300.000 pozycji, uruchamiony zostaje specjalny personel oraz powołuje się 10 komisji obywatelskich.

Chcąc ułatwić płatnikom wypełnienie obowiązku i nie narażać ich na zbytek stratę czasu przez własnoręczne wypełnianie deklaracji i oczekiwanie na wystawienie kwitów, postanowiono przygotować z góry deklaracje do kasy i pokwitowania, dzięki czemu załatwianie poszczególnych interesantów odbywać się będzie w przyspieszonym tempie.

Celem stworzenia możliwie największej ilości punktów poboru daniny, Magistrat organizuje 52 kas w 16 różnych dzielnicach Warszawy i uruchamia je z d. 1 lutego r. b. na przeciąg trzech miesięcy. W kasach tych będą wyłożone rejestry bierze do przejrzenia. Adresy kas, łącznie z wskazaniem okręgów, przydzielonych do danej kasy, oraz termin wyłożenia rejestrów będą ogłoszone w najbliższych dniach.

Nieścista wiadomość.

Przed kilka dniami pisma doniosły, że władze sowieckie zamierzają nadać na II. Targ Poznański ekspozycję wyrobów, produkowanych w Rosji. Jak informuje Miejski Urząd Targu Poznańskiego, wiadomość ta jest nieścista. Przemysł rosyjski, którego produkcja jest dotąd minimalna i nie wystarcza na wewnętrzne potrzeby, nie weźmie udziału w II Targu Poznańskim w charakterze wystawy, spodziewany jest natomiast przyjazd na czas Targu do Poznania licznych misji sowieckich, gdyż to da im możliwość zapoznania się z przemysłem polskim i poczynienia zamówień z różnych gałęzi przemysłu.

Z wrocławskiej Rady miejskiej.

Wrocławska Rada miejska na ostatnim posiedzeniu uchwaliła wniosek magistrata wyasygnowania z kasy miejskiej 100 tys. mk. na najbardziej potrzebnych dzieci miejskich szkół powszechnych, 100 tys. mk. dla wdów i sierot po poległych żołnierzach obywateli miasta i 100 tys. dla żołnierzy garnizonu wojskowego.

Strajk na kolejkach dojazdowych.

Dn. 24 b. m. wybuchnął na kolejkach dojazdowych w obrębie dyrekcji warszawskiej strajk, mający charakter włoskiego bezrobocia.

Powód strajku jest następujący: dyrekcja kolejek zrównała w swoim czasie uposażenie pracowników kolejek z warunkami, jakie mają pracownicy państwowi. Tymczasem robotnikom kolejek nie wypłacono dodatku świątecznego, który przyznano pracownikom państwowym, dyrekcja bowiem uzależniła wypłatę tego dodatku od pożyczki, jaką spodziewa się otrzymać od rządu. Wobec tego jednak, że zarząd kolejek nie wypełnił jeszcze dawnych zobowiązań względem skarbu, nadzieja na zrealizowanie tej pożyczki jest bardzo problematyczna.

Zarząd warsztatów wydalil wszystkich robotników i na ich miejsce werbuje nowych.

W warsztatach pracuje wojsko.

Pociągi kursują ze znacznym opóźnieniem.

Dn. 25. b. m. o godz. 1 i pół pop. odbyło się wspólne posiedzenie w ministerstwie pracy. Przewodził p. Ulanowski. Obecni byli przedstawiciele zarządu kolejek i robotników. Posiedzenie odbyło się w obecności posła Żuławskiego.

Wągrówiec.

Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej zostali do Sejmiku powiatowego wybrani pp. 1. Sroczyński Edmund, poseł fabryki. 2. Kośmider Bronisław, kapiec. 3. Kosteki Andrzej, robotnik. i 4. Tyborski Boteśław robotnik, wszyscy z Wągrówca (Wielkopolska).

Walka z tyfusem.

Powołana przez Magistrat m. st. Warszawy specjalna Komisja rozpatrzyła szczegółowo sprawę zarządzeń, które są niezbędne w celu walki ze wzmagającym się na skutek repatriacji dudem plamistym w Warszawie. Wysłuchawszy sprawozdania Komisji, Magistrat na podstawie wyników tej pracy powziął decyzje następujące: Postanowiono zgłosić do Rady Miejskiej wniosek o upoważnienie Magistratu do wprowadzenia do budżetu dodatkowego kredytu w sumie mk. 2.000.000 na wydatki spowodowane nadzwyczajnymi zarządzeniami w walce z dudem plamistym. Postanowiono wystąpić do władz państwowych o zwrot wydatków poniesionych przez miasto na walkę z dudem plamistym, wzmagającym się wskutek ruchu repatriacyjnego. Uchwalono zwrócić się do władz wojskowych z prośbą o stopniowe opróżnienie szpitala przy ul. Pokornej w celu umieszczenia w nim chorych na dur plamisty i zwrócić się do ministerstwa skarbu o zdjęcie pieczęci z dwóch samochodów wojskowych i wypożyczenia miastu do przewozu chorych.

d) w języku niemieckim.

№ inwent.	AUTOR	TYTUŁ DZIEŁA	Wydawca	Miejsce i wydania	ROK
59	Ballod Carl	Grundriss der Statistik	Guttentag	Berlin	1918
454	—	Breslauer Statistik	Statist. Amt	Breslau	1921
60	Conrad dr. J.	Grundriss zum Studium der polit. Oekonom.	Gustav Fischer	Jena	1913
136	—	Die Veröffentlichungen d. Kaiserlichen Statistischen Amtes 1873-1893	Putthamer u. Mühibrecht	Berlin	1893
156	—	Drittes Jahresber. (1913) des statistisch. Amtes der Stadt Danzig	Magistrat	Danzig	1914
242	—	Graphisch-statist. Atlas von Frankfurt a/M.	Statistisches Amt	Frankfurt am Main	1903
98	—	Mannheimer statistisches Taschenbuch	Statistisches Amt	Mannheim	1913
62	v. Mayr Georg	Allgemeines statistisches Archiv	Georg v. Mayr	München Berlin	1909 1914 —17
61	"	Statistik und Gesellschaftslehre	I. C. B. Mohr	Tübingen	1897 1914 1917
416	—	Monatsberichte des statistischen Amtes der St. Dresden auf das Jahr 1920.	Statistisches Amt	Dresden	1920
459	—	Monatsberichte des statist. Amtes der Stadt Berlin (1915, 1916, 1917)	"	Berlin	1916 1918
461	—	Monatshefte des Budapest. Bureau's (1915, 1916)	"	Budapest	1916 1917
84	—	Protokoll über die Konferenz der Vorstände Statist. Ämter deutscher Städte	Verband deutscher Städtestatistiker		1911
361	—	Statistisches Jahrbuch für das deutsche Reich	Statistisches Reichsamt	Berlin	1920
417	—	Statistisches Jahrbuch für den Deutschen Staat	Preuss. Stat. Landesamt	"	1920
470	—	Statistisches Jahrbuch für den Freistaat Preussen	"	"	1921
385	—	Statist. Jahrbuch der Stadt Leipzig 1914	Statistisches Amt	Leipzig	1916
341	—	Statistisches Jahrbuch für den Freistaat Sachsen 1918/1920	Sächsisches stat. Amt	Dresden	1921
347	—	Statist. Jahrbuch Deutscher Städte	Dr. M. Neefe	Breslau	1914
848	—	Statist. Jahrbuch Deutscher Städte	"	"	1916
414	—	Statist. Jahrb. der Stadt Dresden für 1914	Statistisches Amt	Dresden	1916

Nr. inwent.	AUTOR	TYTUŁ DZIELA	Wydawca	Miejsce i wydania	rok
415	—	Stat. Jahrbuch der Stadt Dresden für 1915	Statistisches Amt	Dresden	1918
80	—	Statistische Jahresübersicht der Stadt Aachen 1908	Statistisches Amt	Aachen	1909
239	—	Statistische Jahresübersicht der Stadt Frankfurt a. Main 1917/19	Statistisches Amt	Frankfurt am Main	1920 1920
183	—	Statistisches Handbuch für die Republik Oesterreich	Statistische Zentralkommission	Wien	
446	—	Statist. Übersicht für's Jahr 1920. Stadt München			
99	—	Taschenbuch des statistischen Amtes der Stadt Düsseldorf	Statistisches Amt	Düsseldorf	1908
100	—	Taschenbuch des statistischen Amtes der Stadt Düsseldorf	Statistisches Amt	"	1913
88	—	Übersicht der wichtigsten Veröffentlichungen des Kaiserlichen Statistischen Amtes	Kais. Statist. Amt	Berlin	1913
85	—	Verhandlungsbericht über die Konferenz der Vorstände Stat. Ämter deutscher Städte	Verband deutscher Städtestatist.		1910
86	—	Verzeichnis der Veröffentlichungen des Kais. Stat. Amtes 1878-1911	Puttkamer und Mühlbrecht.	"	1911
87	—	Verzeichnis einer Auswahl von Werken	Puttkamer u. Mühlbrecht	"	
386	—	Zeitschrift des Kaiserlichen sächsischen Bureau's (1860)	Statistisches Amt	Dresden	1881
460	—	Zeitschrift des sächsischen Statist. Landesamtes 1920 u. 1921	Statistisches Landesamt	"	1921

e) w języku rosyjskim.

73	—	Obzor Petrokowskoj gub. za 1873 g.			
74	—	Obzor Petrokowskoj gub. za 1874 g.			
151	—	Swodnyj biuleten po gor. Moskwie za 1911 g.	Stat. Statist Mosk. Gor. Uprawy	Moskwa	1912
72	Simonenko prof.	Osnownyje woprosy statistiki, ekonomiceskoj nauki, istorii etc.	Orgelbrand i S-ka	Warszawa	1906

Nr inwent.	AUTOR	TYTUŁ DZIEŁA	Wydawca	Miejsce i wydania	ROK
104	—	Trudy Warszawsk. Statystycznego Komiteta: 1) O zadaczach komiteta, organizacji statystyki i t. d.	Warszawskij Statystyczny Komitet	Warszawa	1889
111	—	2) Chod statystycznych robot w kraje	"	"	1893
120	—	3) Statystyczno-ekonomiczny oczerk 10 gubernij Carstwa Polskiego	"	"	1907
127	—	4) 10 gub. Carstwa Polskiego w cyfrach	"	"	1908

f) r ó ż n e.

426	—	Annuario Storico-Statistico per 1917	Comune di Milano	Medjolan	1919
427	—	Annuario Storico-Statistico per 1918	"	"	1919
340	—	Statistická Prirucka republiky Československé	Statistický Úrad	Praga	1920
432	—	Statistik Arbok för Helsingfors stad 1920	Stads Statistiska Kontor	Helsingfor.	1920
438	—	Stadens Räkenskaper och Bokslut	Stads Statistiska Kontor	"	1920

II. Statystyka ludności.

a) w języku polskim.

7	Grabowski Edward	Skupienia miejskie w Król. Polskiem	Odbit. z „Ekonomisty.”	Warszawa	1914
8	"	Wpływ wędrowek na skupianie się ludności w Królestwie Kongresowem 1816-1918	Kasa Mianowskiego	"	1916
10	Hertz Mieczysław	Łódzki bataljon robotniczy	Łódź	Magistrat m. Łodzi	
11	"	Porównawcze zestawienie cyfr, tyżących się ruchu ludn. w Łodzi	"	"	1919
383	Jaensch Bronisław	Spis ludności m. Włocławka		Włocławek	1920
318	Rasiński Faustyn	Polska etnograficzna		Warszawa	1920
472	—	Ruch naturalny ludności wyznań chrześcijańskich w Król. Kongresowem 1909-1918	G. U. S	"	1921

Nr. inwent	AUTOR	TYTUŁ DZIEŁA	Wydawca	Miejsce i wydania	ROK
41	—	Przyczyny zgonów	Wydz. zdrow. publ.	Łódź	
37	—	Statystyka śmiertelności m. Warszawy	Dod. do Warsz. Gazety Polic.	Warszawa	1918
27	Szulc Stefan	Wartość materiałów statystycznych, dotyczących stanu ludności b. Król. Polskiego	Gł. Urząd Statystyczny	"	1920
30	Wakar Włodzim.	Rozwój terytorjalny narodowości polskiej	Kasa Mianowskiego	Kielce	1917
31	"	Ludność polska	M. Arct	Warszawa	

b) w języku francuskim.

484	Stouman Knud	Le repeuplement de la France	Revue Internat. d'Hygiène Pub	Genewa	1921
-----	--------------	------------------------------	-------------------------------	--------	------

c) w języku niemieckim.

76	—	Die Fortschreitung der Bevölkerung in deutschen Grosstädten	Hartung'sche Zeitung	Königsberg	1911
373	—	Die Volkszählung im Deutschen Reiche am 1. X. 1910	Kais. Statistisches Amt	Berlin	1913
374	—	Die Volkszählung im Deutschen Reiche am 1. X. 1910	"	"	1914
430	—	Ergebnisse der Volkszählung in Deutsch Oesterreich von 31. I. 20	Statistische Zentrlnkomis.	Wien	1921
93	—	Tabellen über die Bevölkerungsvorgänge Berlin's im 1914 J.	Statistisches Amt	Berlin	1917
190	—	Vorläufige Ergebnisse der ausserordentlichen Volkszählung in der Republik Oesterreich vom 31. I. 1920	Stat Zentral-kommission	Wien	1920

d) w języku rosyjskim.

149	—	Pierwaja wsieobszczaja pierepis nasielenia Ross. Imperji	Centr Stat. Komitet	S. Peterburg	1895
148	—	Położenie o pierwoj wsieobszczej pierepisi nasielenia Ross. Imperji.	" "	"	1895
181	—	Trudy Warszawskawo Statisticzesk. Komiteta: 1) Dwizenie nasielenia za 1904 g.	Warsz. Stat. Komitet	"	1906

Treść numeru 5-ego:

W sprawie legalizowania ślubów cywilnych, zawartych w b. zab. pruskim i austriackim.— Kolonia lecznicza dla dzieci zotłowatych w Busku.— Ruch telegraficzny w latach 1918—1920.

Dział sprawozdawczy:

Protokół 2-go posiedzenia Rady Miejskiej z d. 25. I. 22 r.— Sprawozdanie z działalności Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu od 1. I. 1921 do 1. I. 1922. Sprawozdanie z działalności Wydziału plantacji miejskich za czas od 1. X. do 1. XII. 1921 r.— Wykaz wpływów Kasy Miejskiej.

Obwieszczenia i okólniki:

Okólnik № 2 w sprawie przesyłania przez wydziały spisów imiennych wszystkich pracowników.— Okólnik № 3 w sprawie państwowego podatku dochodowego.— Okólnik № 4 w sprawie rachunków od dostawców.

Zagadnienia komunalne.

O rozbudowę miast dla celów mieszkaniowych.

Kronika miejska — Z życia miast polskich.

Katalog biblioteki Wydziału Statystycznego.

O G Ł O S Z E N I E.

Na skutek reskrypta Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych L. 2171/II-R z dnia 10 listopada 1921 roku oraz rozporządzeń Województwa Łódzkiego L. 2075 R. W. z dnia 5 listopada 1921 roku i L. R. W. 2075/3 z dnia 17 grudnia 1921 roku, zarządzone zostaje na terenie miasta Łodzi rejestracja **zarodowych hodowli drobiu, królików, kóz i innych drobnych zwierząt, tudzież zwierząt, używanych do celów naukowych.**

Celem zasięgnięcia bliższych informacji, dotyczących sporządzenia odnośnych wykazów, osoby zainteresowane winny zgłaszać się w godzinach urzędowych do Magistratu m. Łodzi, Wydziału Przewodniczącego, Plac Wolności 14, I piętro, pokój № 20, w czasie od dnia 28. stycznia do dnia 10. lutego 1922 roku.

Łódź, dnia 27. stycznia 1922. r.

Magistrat m. Łodzi.

O G Ł O S Z E N I E.

W szpitalu miejskim przy ul. Drewnowskiej № 75 wakuje posada lekarza miejscowego.

Lekarze, ubiegający się o tę posadę, winni składać podania wraz z życiorysem na ręce Inspektora Szpitali Miejskich Plac Wolności № 1, pokój № 11.

MAGISTRAT.

Licytacje przymusowe.

Dnia 1 lutego 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Jerzego 3, pianino, Jakuba 9, lustro, Engla 13, lustro i zegar, Łagiewnicka 13, zegar, Młynarska 9, kapa, Aleksandryjska 9, bielizniarka, Konstancyńska 40, kanapa, Zawadzka 18, kredens, otomana i lustro, Zawadzka 22, kredens, otomana i biurko, Zawadzka 23, lustro i szafa, Jerzego 22, stół, Górna 14, maszyna do szycia, Szkolna 24, lustro, stół i kredens, Konstancyńska 41, krzesło, Południowa 2, kredens, Południowa 20, biurko, Północna 14, kapa, Północna 19, stół, Pomorska 23, krzesło, Dzielna 21, biurko, garderoba krzesła, stolik nocny i kapa, Al. I-Maja 5, kapy, Al. I-Maja 5, krzesło,

Dnia 3 lutego 1922 r. od godz. 9 ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Dzielna 29, kredens i otomana, Nawrot 34, kapa, Emilji 16, lustro, Pańska 109, maszyna do szycia, Zarzevska 5, lustro i szafa, Piotrkowska 97, zegar.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Oddito w tłocznii B-ci Holcman w Łodzi. ul. Zawadzka № 7.,